

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Język jidisz Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Hebraistyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Etnolingwistyki Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2022/23 Kod zajęć 26HEBS.130JO.12815.22 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Języki obce	
Koordynator zajęć	Maciej Ratajczyk		
Prowadzący zajęcia			
Okres Semestr 5	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2
Okres Semestr 6	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Rozwijanie czterech podstawowych kompetencji językowych (mówienie, czytanie, pisanie słuchanie) języka jidysz
C2	Zaznajomienie z podstawowym i rozszerzonym słownictwem języka jidysz
C3	Ćwiczenie form gramatycznych języka jidysz
C4	Zaznajomienie z aspektami z pogranicza języka i kultury

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Zna podstawowe słownictwo.	HEB_K1_W02, HEB_K1_W03, HEB_K1_W04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
W2	Rozumie podstawowe pojęcia dotyczące kultury jidysz.	HEB_K1_W01, HEB_K1_W02, HEB_K1_W03, HEB_K1_W04, HEB_K1_W07	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
W3	Zna rozszerzone słownictwo.	HEB_K1_W01, HEB_K1_W02, HEB_K1_W03, HEB_K1_W04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Konstruuje proste/dłuższe wypowiedzi pisemne.	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U08	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
U2	Konstruuje proste/dłuższe wypowiedzi ustne.	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U08	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
U3	Rozumie proste/trudniejsze wypowiedzi w j. jidysz.	HEB_K1_U03, HEB_K1_U08	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
U4	Czyta ze zrozumieniem proste/trudniejsze teksty w języku jidysz.	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U08	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
U5	Posługuje się prostymi/trudniejszymi konstrukcjami gramatycznymi.	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U08	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	jest gotów realizować proste projekty w grupach.	HEB_K1_K03, HEB_K1_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Projekt, Esej

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Życie codzienne, przedmioty codziennego użytku, podstawowe czasowniki, godziny Czas teraźniejszy, przypadki Rodzina, opis wyglądu i charakteru, zawody Konstrukcje dzierżawcze i dopełnieniowe Wydarzenia z przeszłości, opowiadanie historii Czas przeszły Artykuły spożywcze, zakupy, przygotowywanie posiłku Tryb rozkazujący, tryb warunkowy, stopniowanie przymiotników Codzienne obowiązki, pytanie o drogę Czas przyszły	W1, W2, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Ćwiczenia
2.	Przyszłość, plany i zamierzenia Zdrowie Sport Podróże Plany na przyszłość i marzenia Legendy żydowskie Szkoła i edukacja Pieśni żydowskie Edukacja, życie studenckie Przejawy kultury żydowskiej Przejawy sztuki żydowskiej Przyszłość kultury jidysz	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Semestr 5

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	bardzo dobry (bdb; 5,0): od 90-100% znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne dobry plus (+db; 4,5): od 85-89% bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne dobry (db; 4,0): od 75-84% dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne dostateczny plus (+dst; 3,5): od 70-74% zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami dostateczny (dst; 3,0): od 60-69% zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami niedostateczny (ndst; 2,0) poniżej 60% niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

Semestr 6

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	bardzo dobry (bdb; 5,0): od 90-100% znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne dobry plus (+db; 4,5): od 85-89% bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne dobry (db; 4,0): od 75-84% dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne dostateczny plus (+dst; 3,5): od 70-74% zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami dostateczny (dst; 3,0): od 60-69% zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami niedostateczny (ndst; 2,0) poniżej 60% niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

Literatura

Obowiązkowa

1. Żelewski, Jan. [1939] Język żydowski. Jidysz. Warszawa.
2. Weinreich, Uriel. 1949. College Yiddish. An Introduction to the Yiddish Language and to Jewish Life and Culture. New York. (kilkanaście późniejszych wydań po angielsku, ale bez większych zmian; także przekład na hebrajski, Jerusaleń - New York 1999, ale kilka innych wydań)
3. Sandler, S. 1989. Samoučitel jazyk jidiš. Moskva.
4. Sitarz, Magdalena Joanna. 1992. Z dziejów jidysz - jednego z języków żydowskich. Wprowadzone do nauki języka dla szkół wyższych. Kraków.
5. Zucker, Sheva. 1994. Yiddish. An Introduction to the Language, Literature and Culture, vol. 1: A Textbook for Beginners. New York. (dwa późniejsze wydanie)
6. Piekarski, Przemysław. 2001. Podręcznik pisma jidysz. Kraków: Wyd. Szolem Alejchem.
7. Centnerszwerowa, R. 1907. O języku Żydów w Polsce, na Litwie i Rusi. Szkic dziejowy. Warszawa.
8. Telichowski, Z. 1912. Klucz i zwięzła gramatyka żydowska. Lwów.
9. Bałaban, M. 1925. Historia literatury żydowska ze szczególnym uwzględnieniem historii Żydów w Polsce, t. 1-3. Lwów. (dostępny także reprint)
10. Weinreich, U. (ed.). The Field of Yiddish. Studies in Yiddish Language, Folklore and Literature, t. 1. New York 1954; t. 2, London - The Hague - Paris 1965; t. 3, London 1969.
11. Weinreich, B. i U. 1959. Yiddish Language and Folklore. The Hague.
12. Łastik, S. 1961. Z dziejów oświecenia żydowskiego. Warszawa.
13. Hertz, A. 1961. Żydzi w kulturze polskiej. Paryż.
14. Weinreich, M. 1973. Gešixte fun der jidišn šprax, t. I-IV. Nowy York.
15. Birnbaum, S.A. 1974. Die jidische Sprache. Ein kurzer Überblick und Texte aus acht Jahrhunderten. Hamburg.
16. Best, O. F. 1974. Jiddisch - Eine Sprache und ihre Literatur. Frankfurt a/M.
17. Birnbaum, S. A. 1979. Grammatik der jiddischen Sprache. Hamburg.
18. Katz, D. 1987. Grammar of the Yiddish Language. London.
19. Shmeruk, Chone. 1992. Historia Literatury Jidysz. Ossolineum.
20. Geller, Ewa. 1994. Jidysz. Język Żydów polskich. Warszawa.
21. Frakes, Jerold C. (ed.). 2004. Early Yiddish Texts 1100-1750: With Introduction and Commentary. Oxford University Press.
22. Geller, E., M. Polit (red. nauk.). 2008. Jidyszland. Polskie przestrzenie. Warszawa.
23. Wolfson, M. 1914. Słownik polsko-żydowski. Warszawa.
24. Marek, A. 2007 (reprint). Pełny Słownik polsko-żydowski. Kraków.
25. Makosz, Julia. 2007. Słownik polsko-jidysz jidysz-polski. Kraków.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 5

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	5
Czytanie wskazanej literatury	5
Przygotowanie projektu	6
Przygotowanie pracy semestralnej	7
Przygotowanie do zaliczenia	7
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 6

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	5
Czytanie wskazanej literatury	5
Przygotowanie pracy pisemnej	7
Przygotowanie projektu	3
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HEB_K1_K03	Absolwent jest gotów do przyjęcia otwartej postawy wobec nowych idei, poglądów innych osób, jak i postawy zrozumienia dla ich argumentacji
HEB_K1_K04	Absolwent jest gotów do organizacji własnej pracy, jak i innych osób w taki sposób, aby była ona efektywna, włączając w to merytoryczną ocenę jej priorytetów, jak i oceny stopnia możliwości ich realizacji
HEB_K1_U02	Absolwent potrafi w sposób samodzielny rozwijać swoją wiedzę, korzystając ze słowników, leksykonów, kompendiów, ale też i źródeł multimedialnych, czy zasobów internetowych
HEB_K1_U03	Absolwent potrafi wyszukać, zanalizować, ocenić, grupować i selekcjonować zdobyte przez siebie z różnych źródeł informacje
HEB_K1_U08	Absolwent potrafi dostrzegać, jak i właściwie oceniać i analizować przyczyny, jak i rozwój i przebieg różnych zjawisk językowych, literackich, kulturowych, włącznie z ich wzajemnym przenikaniem się
HEB_K1_W01	Absolwent zna i rozumie specyfikę filologii hebrajskiej, jak też i jej miejsce pośród innych nauk humanistycznych
HEB_K1_W02	Absolwent zna i rozumie kluczowe zagadnienia z zakresu hebrajskiego językoznawstwa, literaturoznawstwa, jak i kulturoznawstwa
HEB_K1_W03	Absolwent zna i rozumie podstawowe terminy, pojęcia, teorie, metodologię – zarówno w języku polskim, jak i hebrajskim – w obszarze nauk literaturoznawczych i językoznawczych
HEB_K1_W04	Absolwent zna i rozumie charakter kluczowej terminologii w obszarze językoznawstwa, literaturoznawstwa, jak i kulturoznawstwa hebrajskiego i żydowskiego
HEB_K1_W07	Absolwent zna i rozumie powiązania żydowskiego i hebrajskiego językoznawstwa i literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych